

แถลงการณ์ร่วม**เรือดัดด้านการให้ทุนของ JICA และ ADB สนับสนุน****โครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติหินกอง ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย**

พวกเราจำนวน 48 ที่ร่วมลงชื่อในแถลงการณ์ฉบับนี้

ขอกระตุ้นให้องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA) และธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)

ปฏิเสธการให้ทุนสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติหินกองในประเทศไทย

โครงการนี้จะก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และขัดขวางการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมไปสู่พลังงานหมุนเวียน ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อแก้ไขวิกฤตสภาพภูมิอากาศ

ในวันที่ 8 มกราคม 2564 JICA

เปิดเผยในที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อการพิจารณาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ถึงแผนที่จะให้ทุนสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติหินกอง¹ ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย ร่วมกับ

ADB โดยโครงการนี้จะนำไปสู่การก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีในประเทศไทย

โดยตั้งอยู่บนที่ดินติดกับโรงไฟฟ้าเดิมที่หยุดดำเนินการแล้ว โดยมีแผนการปล่อยเงินกู้ร่วมกับ ADB

ตามขอบเขตของโครงการ JICA ระบุว่าโครงการนี้มุ่ง “ก่อสร้างโรงกังหันก๊าซขนาด 700

เมกะวัตต์สองแห่ง(รวมกัน 1,400 เมกะวัตต์) และโรงควบคุมการจ่ายไฟฟ้าให้กับสายส่งไฟฟ้า

เพื่อประกันเสถียรภาพของพลังงานไฟฟ้า เพื่อตอบสนองต่อความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นทั่วประเทศไทย

โดยจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศ”

JICA ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า

- ในประเทศไทย ความต้องการไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 3.3% ต่อปีในช่วงแปดปี (2553-2560)
- คาดการณ์ว่าความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้นในประเทศไทย จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องที่อัตราประมาณ 4.0% ต่อปี ซึ่งไม่เพียงเป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หากยังเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอันเนื่องมาจากการพัฒนาระบบดิจิทัล

¹ โครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติหินกอง

เป็นโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าความร่วมทุนใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่ตำบลหินกอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พื้นที่โครงการตั้งอยู่ประมาณ 100 กม.ด้านตะวันตกของกรุงเทพฯ เป็นโครงการของบริษัท หินกองเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งถือหุ้น

100% โดยบริษัท หินกองเพาเวอร์โฮลดิ้ง จำกัด ที่เป็นบริษัทนิติบุคคลเฉพาะกิจร่วมกันระหว่างบริษัท ราชบุรีเพาเวอร์

จำกัดของประเทศไทย (มหาชน) (51%) กับบริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) (49%)

โดยมีกลุ่มบริษัทสามแห่งประกอบด้วยบริษัท เอ็มเอสไอ พาวเวอร์ โปรเจกต์ (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท ซีโน-ไทย

เอ็นจีเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) และ Mitsubishi Power Limited

ซึ่งจะพัฒนาโรงผลิตไฟฟ้าตามสัญญาแบบการจ้างเหมาเบ็ดเสร็จ และได้ลงนามในความตกลงบริการโครงการระยะยาว

25 ปี

<http://gulf.listedcompany.com/newsroom/290920201717270337E.pdf>

<https://power.mhi.com/jp/news/20200930.html>

และการใช้รถยนต์ไฟฟ้า เพื่อประกันให้เกิดเสถียรภาพของปริมาณไฟฟ้า

จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาแหล่งผลิตไฟฟ้าแห่งใหม่

- แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 (PDP2018) ที่เผยแพร่โดยรัฐบาลไทย กำหนดเป้าหมายการเพิ่มการผลิตกำลังไฟฟ้าอีก 60% นับจากปี 2561 ที่กำลังไฟฟ้าฐาน 47,354 เมกะวัตต์เพิ่มเป็น 77,211 เมกะวัตต์ภายในปี 2579 รัฐบาลประสงค์ที่จะเร่งการเพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนเพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าถ่านหิน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติเพื่อให้เกิดการบาลานซ์โหลดจากการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้²

อย่างไรก็ดี ยังมีสิ่งที่จะต้องอธิบายอีกหลายประเด็น

ในปัจจุบันประเทศไทยมีพลังงานล้นเกินกว่าความต้องการ

โดยความล้นเกินของพลังงานส่งผลให้ต้นทุนไฟฟ้าสูงขึ้น³

กล่าวกันว่าระดับที่เหมาะสมที่สุดของปริมาณสำรองไฟฟ้าในประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 15-17%⁴ ถึงอย่างนั้นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ปริมาณไฟฟ้าสำรองสูงถึง 50% ในปี 2563⁵

JICA กล่าวว่าการเพิ่มขึ้นของความต้องการด้านไฟฟ้าตามที่คาดการณ์ไว้

จะเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านดิจิทัลและการนำรถยนต์ไฟฟ้ามาใช้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม

บรรษัทหลายแห่งพยายามจัดซื้อไฟฟ้าที่มาจากแหล่งพลังงานหมุนเวียน คาดการณ์ว่า

โครงการส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้าในวงกว้าง เป็นมาตรการที่จัดทำขึ้นเพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อน

โดยรถยนต์ไฟฟ้าจะถูกใช้เพื่อเก็บพลังงานที่ผลิตจากแสงอาทิตย์และแหล่งพลังงานหมุนเวียนอื่น ๆ

ซึ่งจะมีปริมาณไฟฟ้าที่แปรผันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม

จึงไม่อาจนำเหตุผลนี้มาสนับสนุนโครงการนี้โดยอ้างพยากรณ์ดังกล่าว

หากไม่คำนึงถึงอันตรายระดับโลกที่ต้องการยุติภาวะโลกร้อน หรือการพัฒนานวัตกรรมใหม่ด้านเทคโนโลยี

ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนว่า จำเป็นต้องมีการสร้างโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติขึ้นมาทดแทนโรงไฟฟ้าถ่านหิน

จากเอกสารระบุว่า แผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้า PDP2018 กำหนดแผนที่จะนำการผลิตพลังงานหมุนเวียนมาใช้มากขึ้น เพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าถ่านหิน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันแทบเป็นไปได้ที่จะสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินแห่งใหม่ในประเทศไทย

² https://www.jica.go.jp/environment/advice/ku57pq0000nalsb-att/advice120_data.pdf

³ ประชาชาติธุรกิจ, 17 มิถุนายน 2561 หนังสือพิมพ์รายงานว่าปริมาณสำรองไฟฟ้าของประเทศไทยอยู่ที่ 30% โดยมีไฟฟ้าส่วนเกิน 10,000 เมกะวัตต์ ตั้งแต่ก่อนช่วงที่จะเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (ภาษาไทย) <https://www.prachachat.net/columns/news-175805>

⁴ กรุงเทพธุรกิจ, 27 พฤษภาคม 2563 (ภาษาไทย) <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/909967>

⁵ กรุงเทพธุรกิจ, 27 พฤษภาคม 2563 (ภาษาไทย) ประชาชาติธุรกิจ, 13 สิงหาคม 2563 (ภาษาไทย) <https://www.prachachat.net/economy/news-505362>

สืบเนื่องจากความเห็นที่ต่อต้านของประชาชน โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินที่มีแผนจัดสร้างในภาคใต้ของประเทศ ได้ถูกคัดค้านอย่างต่อเนื่องจากกลุ่มพลังมวลชนในพื้นที่ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ไม่มีแนวโน้มที่จะมีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินเพิ่มเติมในประเทศ ในปี 2562 มีการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินหรือถ่านหินเพียง 17.14% ของไฟฟ้าทั้งหมดที่ผลิตในประเทศไทย เปรียบเทียบกับการผลิตไฟฟ้า 61.21% ที่มาจากก๊าซธรรมชาติ⁶ แผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้า PDP2018, Revision-1⁷ คาดการณ์ว่าการใช้ถ่านหินจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยภายในปี 2580 ในขณะที่การใช้ถ่านหินอยู่ในระดับคงที่⁸

นอกจากนั้น ในขณะที่โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้าอยู่แล้วที่ 60%

จึงไม่มีเหตุผลที่จะสร้างโรงไฟฟ้าแบบเดียวกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบาลานซ์โหลดเพราะการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้ เหตุผลเดียวที่สร้างความชอบธรรมให้กับโครงการนี้

คือการสร้างโรงไฟฟ้าเพื่อทดแทนโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติที่ใกล้จุดสิ้นสุดของวงจรชีวิต อย่างไรก็ตาม

เนื่องจากภัยคุกคามที่ชัดเจนมากขึ้นของวิกฤติสภาพภูมิอากาศ

และเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพมากมายในการผลิตไฟฟ้าแสงอาทิตย์ของประเทศไทย

รัฐบาลญี่ปุ่นจึงควรใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อสนับสนุนโครงการที่เพิ่มศักยภาพด้านพลังงานแสงอาทิตย์

(ซึ่งจะมีประสิทธิภาพการผลิตพลังงานสูงสุดในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นช่วงที่มีความต้องการไฟฟ้าระดับสูง)

โดยเฉพาะในเขตนอกเมือง ส่วนกิจการอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับทุนสนับสนุนจากสาธารณะ

รวมทั้งการทำให้ความต้องการไฟฟ้าราบเรียบ และการพัฒนามาตรการประหยัดพลังงานด้านอุปสงค์ อย่างเช่น

การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมพฤติกรรม เพื่ออยู่ดีการใช้เครื่องปรับอากาศจนเกินขอบเขต

(ซึ่งคนที่เคยมาเยือนกรุงเทพฯ จะคุ้นเคยกับพฤติกรรมเช่นนี้เป็นอย่างดี) และการปรับปรุงระบบฉนวนที่อ่อนแอของอาคาร

ตาม รายงานพิเศษว่าด้วยภาวะโลกร้อน 1.5 °C ของ IPCC⁹

เพื่อจำกัดภาวะโลกร้อนให้อยู่ต่ำกว่าหรือใกล้เคียงกับ 1.5°C. [ENW1]

โรงไฟฟ้าพลังงานฟอสซิลที่ไม่มีเทคโนโลยีดักจับและกักเก็บก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CCS) ต้องหยุดเดินเครื่องภายในปี

2593 การสร้างโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติแห่งใหม่จึงไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย 1.5°C. ตามความตกลงปารีส

ทั้งยังขัดแย้งกับนโยบายที่กล่าวถึงโดยนายกรัฐมนตรีโยชิฮิเดะ ซูกะ

ซึ่งเขาได้แสดงพันธกิจที่จะปฏิบัติตามเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณสุทธิเป็นศูนย์ภายในปี 2593

แนวปฏิบัติของ JICA ในการคัดเลือกโครงการต่างประเทศเพื่อลงทุนและให้เงินกู้ กำหนดว่าโครงการนั้นต้อง

“เป็นโครงการที่เป็นความริเริ่ม” และเราเชื่อว่าโครงการนี้ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว

เอกสารนิยามว่าโครงการที่เป็นความริเริ่มหมายถึง “โดยหลักการแล้ว

ยังไม่เคยมีการให้ทุนสนับสนุนแบบไม่ผ่อนปรนกับโครงการที่คล้ายคลึงกันในประเทศที่ตั้งโครงการมาก่อน

⁶ รายงานประจำปี 2562 กฟผ. (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) น.134

<https://www.egat.co.th/en/images/annual-report/2019/annual-report-2019-en.pdf>

⁷ <https://policy.thinkbluedata.com/node/4347>

⁸ PDP2018 Revision-1, ภาคผนวก 4

⁹ <https://www.ipcc.ch/sr15/download/> น.135

หรือแม้เคยมีโครงการที่คล้ายคลึงกันซึ่งได้รับทุนสนับสนุน แต่ในปัจจุบันไม่สามารถที่จะให้ทุนสนับสนุนโครงการนั้น ผ่านการให้ทุนของภาคเอกชนแบบไม่ผ่อนปรนได้¹⁰

ในปี 2535 ประเทศไทยเปิดตลาดไฟฟ้าให้กับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPPs) และผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPPs ไม่เกิน 90,000 กิโลวัตต์¹¹) และในปี 2562 ไฟฟ้าที่ผลิตได้จากโรงไฟฟ้าแบบ IPP มีปริมาณมากถึง 33% และ 20.97% จากโรงไฟฟ้าแบบ SPP¹² หมายถึงว่า ภาคเอกชนมีประสบการณ์สะสมอย่างมากในภาคการผลิตนี้ หลักการลงทุนและให้เงินกู้จากต่างประเทศ จึงควรมุ่งให้ทุนโครงการที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสูงสุด และการให้ทุนสนับสนุนโครงการนี้ขัดแย้งกับหลักการดังกล่าว

มีสมมติฐานว่า JICA พิจารณาให้ทุนโครงการนี้เนื่องจาก

“ในปัจจุบันไม่มีความเป็นไปได้ที่จะให้ทุนสนับสนุนโครงการนี้ผ่านแหล่งเงินกู้แบบไม่ผ่อนปรนของภาคเอกชนได้” อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ปล่อยเงินกู้ให้กับโครงการนี้ น่าจะเป็นเพราะการใช้วินัยของภาคธุรกิจว่า โครงการหินกองน่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกำไร เนื่องจากเป็นโครงการของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ หรือเป็นโครงการที่มีความเสี่ยงทางการเมืองดังที่กล่าวถึงด้านล่าง เมื่อพิจารณาถึงไฟฟ้าส่วนเกินในประเทศ จึงไม่มีเหตุผลที่ขอบรรณที่จะทำให้ประชาชนของประเทศไทยต้องได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ ขนาด 1,400 เมกะวัตต์ ที่มีผลกำไรต่ำตลอดช่วงเวลา 25 ปี

เป็นโครงการที่ทำลายการเติบโตของการผลิตไฟฟ้าแสงอาทิตย์

ซึ่งมีศักยภาพอย่างมากที่จะประสบความสำเร็จในประเทศไทย และขัดขวางมาตรการด้านสภาพภูมิอากาศของประเทศ

นอกจากนั้น สมาชิกวุฒิสภาพรรคฝ่ายค้านของไทยได้อภิปรายในรัฐสภาเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563¹³ ว่า มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดการกระทำที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากขณะที่บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ได้รับสัญญาเพื่อทำโครงการนี้ ไม่มีการจัดการประมูลอย่างถูกต้อง นอกจากนั้น ขณะที่บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน) ได้เข้ามาถือครองหุ้นสามัญ 49% ของโครงการนี้ต่อจากราชกรุ๊ป บริษัทกัลฟ์จ่ายเงินเพื่อซื้อหุ้นเพียง 2 ล้านบาทเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2563¹⁴ เป็นที่น่าสงสัยอย่างยิ่งว่าเหตุใด ราชกรุ๊ปจึงตกลงขายหุ้นในราคาต่ำเช่นนี้

ในอนาคต ยังอาจมีความกังวลมากขึ้นต่อโครงการนี้จากพลเมืองไทยจำนวนมาก

เราขอกระตุ้นอย่างจริงจังให้ JICA และ ADB ยกเลิกแผนให้ทุนสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติหินกอง และให้เปลี่ยนไปลงทุนในโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศไทย และคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโลก

โปรดติดต่อ:

Yuki Tanabe, Japan Center for a Sustainable Environment and Society (JACSES) tanabe@jacses.org

¹⁰ https://www.jica.go.jp/activities/schemes/finance_co/loan/ku57pq00001g88hk-att/shishin.pdf
น.4-5 (ญี่ปุ่น)

¹¹ https://www.meti.go.jp/medi_lib/report/H29FY/000885.pdf

¹² รายงานประจำปี 2562 กฟผ. น.132

¹³ วิดีโอจากการอภิปรายในรัฐสภาใน YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=eDqNeCoM9wQ>

¹⁴ <http://gulflistedcompany.com/newsroom/030120201230190657E.pdf>

หน่วยงานที่ร่วมลงนาม

International / Regional

APRN

Asian Energy Network (AEN)

Asian Peoples' Movement on Debt and Development (APMDD)

Fair Finance Asia

Friends of the Earth Asia Pacific

Mekong Energy and Ecology Network (MEENet)

NGO Forum on ADB

Project SEVANA South-East Asia

Rivers without Boundaries international coalition

Australia

Friends of the Earth Australia

Bangladesh

Bangladesh Environmental Lawyers Association

CLEAN (Coastal Livelihood and Environmental Action Network)

Initiative for Right View

Cambodia

Sahmakum Teang Tnaut - STT Cambodia

Germany

urgewald

India

Environics Trust

Growthwatch

Indian Social Action Forum (INSAF)

Movement for Advancing Understanding of Sustainability And Mutuality MAUSAM

Indonesia

debtWATCH Indonesia

WALHI

Japan

350.org Japan

Fridays For Future Tokyo

Friends of the Earth Japan

Fukuoka NGO Forum on ADB

Japan Center for a Sustainable Environment and Society (JACSES)

Japan International Volunteer Center (JVC)

Mekong Watch

Women's Democratic Club Femin

Malaysia

Friends of the Earth Malaysia

Mongolia

Centre for Human Rights and Development

Oyu Tolgoi Watch

Rivers without Boundaries Coalition- Mongolia

Netherlands

Both ENDS

Recourse

Pakistan

Pakistan Fisherfolk Forum

Philippines

Center for Energy, Ecology and Development (CEED)

Legal Rights and Natural Resources Center-FoE PH

People of Asia for Climate Solutions

WomanHealth Philippines

Sri Lanka

Centre for Environmental Justice

Thailand

ETOs Watch Coalition

Greenpeace Thailand

Human Rights and Environment Association

Rak Chaing Kong Group

USA

Friends of the Earth United States

International Accountability Project

Oil Change International